

Politik Bilim

Tekstil sanayiimizin geleceđi...

Aykut Göker

Son aylarda tekstil (ve hazır giyim [konfeksiyon]) sanayiimizden çok söz edildi: Sektör sıkıntıdaydı; ihracatta darboğaza girilmişti; iç pazarda bile yabancı ürünlerle rekabet şansı azalıyordu; üretim düşüyordu... Sektör temsilcileri hükûmetten âcilen önlem alınması talebinde bulunmuşlardı. Sonuçta, KDV oranları aşağıya çekildi. Konuyla ilgili yorumcular, bu ve benzeri önlemlerin ancak ‘günü’ kurtarabileceği görüşündeydiler. Ama, sektörün geleceği nasıl kurtarılacaktı; bunun üzerinde duran pek olmadı. Oysa, Internet’e kaldırılan bir rapora bakmanın tam zamanıydı.

Vizyon 2023 - Teknoloji Öngörü çalışmasının bir ürünü olan Temmuz-2003 tarihli Tekstil Paneli Raporu’ndan söz ediyorum. Yılların sanayi tecrübesine sahip Sayın Mehmet Şuhubi’nin başkanlığını yaptığı Tekstil Paneli’nin bu raporunda, “Avrupa’nın en büyük üretim kapasitesi ile yirmi yıldır ülke ihracatının lokomotifini olan Türk Tekstil (ve Hazır Giyim) Sanayii’nin, sağladığı millî hâsıla ve yarattığı istihdam bakımından ülke ekonomisinin temel direklerinden” olduğu vurgulanarak, bu sektörün toplumsal refâha olan katkısını gelecekte de sürdürülebilmesi ve 2023 Türkiye’inde var olabilmesinin koşulları ortaya konuyor ve şöyle deniyordu:

KALICI ÇÖZÜM...

“Küresel rekabet deneyimi olan tekstil (ve hazır giyim) sektörümüzün, özellikle 2005 yılından sonra oluşacak serbest rekabet ortamına uyum sağlamak için moda/marka [yaratması] ve [yeni] dağıtım kanalları oluşturması; azalması beklenen göreceli iş gücü mâliyet avantajını göz önüne alarak katma değeri yüksek ürünler ve yenilik sunumuna önem vermesi; yüksek teknoloji uyarlaması ve kullanımı ile dünya pazarındaki konumunu güçlendirmesi gerekmektedir.

“... İplik, ‘nonwoven’, dokuma, örme, tekstil terbiyesi ve konfeksiyon olarak altı alt sektörde faaliyet gösteren tekstil sektörümüz orta vâdede kalite ve verimlilik artışına, özgün tasarım, pazarlama ve dağıtım yeteneklerinin geliştirilmesine, üst sınıf modaya yönelik teknik tekstillerin üretimine; uzun vâdede [ise] **akıllı ve çok işlevli tekstil ürünlerinin araştırılması, geliştirilmesi ve üretimine** önem vermeli; Asya ve Afrika rekabeti karşısında orta ve uzun vâdede kaybedilmesi olası [muhtemel], sıradan giysi ve tekstil ürünlerindeki (‘commodity textiles’) pazar payının yerine, teknik tekstiller ve çok işlevli, akıllı tekstiller olarak tanımlanan, bilgi ve yenilik yoğun, yüksek katma değerli ürünlerin geliştirilmesi ve dünya pazarlarına sürümüne yönelmelidir.”

GELECEK GÜVENCESİ: TEKNOLOJİDE YETKİNLİK

Rapor’da, bu yönelime paralel olarak, tekstilde, her türlü veri ve bilgi akışının elektronik ortamda sağlanmasına ve üretim makineleri ayarlarının insan müdahalesi olmadan yapılabilmesine; tekstil terbiyesinde, çevre-dostu ve enerji tasarrufu sağlayan proseslere; örmede, bilgisayar destekli tasarım ve üretime; konfeksiyonda, tekno-terzilik ve kişiye özel üretime önem ve ağırlık verilmesi gerektiği de belirtilmekteydi.

Aynı raporda, tekstil ve hazır giyim sanayiimizin geleceğini güvence altına alabilmesi için yetkinlik kazanması gereken teknoloji alanlarına da önemle işaret edilmekteydi. Bunlar, kompakt eğirme ve hava jeti ile eğirme, hava jeti ve su jeti ile dokuma teknolojileri; örme ve ‘nonwoven’ teknolojileri; plazma yöntemiyle terbiye ve iyon implantasyonu teknolojileri, terbiyede kullanılan maddelerin geri kazanımı ve ısı pompalı kojenerasyon teknolojileri,

biyolojik ve ultrasonik terbiye teknolojileri; konfeksiyonu konu alan teknolojiler; polimerleri konu alan teknolojiler; tekstile yönelik nanoteknolojik uygulamalar; sensör ve üretim kontrol teknolojileriydi.

Yetkinlik kazanılması öngörülen bu alanlar, teknolojiye kaydedilecek gelişmelere göre, zaman içinde tabii ki değiştirilebilir. Ama, Rapor'un asıl önemli olan yanı, tespitlerin "gelecek yirmi yılın hâkim teknolojik eğilimleri göz önüne alınarak" yapılmış olması ve bu çerçevede, **teknoloji yeteneğini geliştirerek katma değeri yüksek yeni ürünler geliştirme becerisini** gösteremediği takdirde, tekstil ve hazır giyim sanayiimizin herhangi bir geleceğinin olmayacağını açıkça ortaya koymasındır. Sektör için, uzun vâdede çâre, bu becerinin kazanılmasıdır. KDV oranlarının indirilmesi vs. hepsi tamam da, Türkiye'de asıl bu konuyla kim meşgûl oluyor, acaba?

<http://www.inovasyon.org>

CBT. 20 Mayıs 2006